05
S-67
1

CENZURAT

Anul III | Mai 1935 | No. 12

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR ÎNVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

N. Dragomir . . . . . Adevărata educaţie.
Gala Galaction . . . . . Tristeţea lucrurilor.
N. Draner . . . . . Sonet (versuri)
C. Puşcaşu . . . . . Curentele sociale actuale şi şcoala.
P. Crihan . . . . . Imixţiuni.
Ilie Isbăşescu . . . . . Ştie Marea Neagră (versuri).
G. Bălan . . . . . Înainte spre izbândă.
Th. Balmuş . . . . . Un uitat: Petru Poni.
I. Cioabă . . . . . Asistenţa socială pentru învăţători.
N. Olaru . . . . . Sociologia educaţiei.
I. Melnic . . . . . Conducerea de sine a clasei.
Al. Comăşescu . . . . . Obligativitatea învăţământului.
D. Diaconescu . . . . . Astra jud. Lăpuşna.
Iuliana Ciurea . . . . . Lecţie model.

CIX-6462

RECENZII:

Cărţi: *„Realizări şi tendinţe în şcoala americană contimporană“ de Gh. Comicescu,* recenzată de *N. Blagoiu. Spicuiri din reviste, de I. N. Chicu.* **Buletinul Acociaţiei. Banca „Spiru Haret“.**

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA.

4256

Adevărata educaţie

Ca un rezultat al desbaterilor de atâtea secole de teorie şi practică experimentală, şcoala a început a-şi preciza scopul; şi în consecinţă Instituţiile şcolare experimentale abundă în sisteme, fie unele utilitariste, ori numai practice, fie altele pentru cultură regională, educaţie socială, cetăţenească, individualistă, etc.

Din punct de vedere educativ trebue să accentuăm că pasul cel mai important a fost făcut atunci, când s'a recunoscut necesitatea unei educaţii integrale. Omul fiind o fiinţă psihofizică trebuia să fie desvoltat în toate direcţiile; iar din punct de vedere spiritual toate funcţiunile au eau dreptul la o proporţională desvoltare.

Însă în diversitatea de sisteme şcolare ale prezentului nu s'a evidenţiat în deajuns o caracteristică, pe care trebue să o aibă educaţia, tocmai în şcoală, unde există o concepţie unitară educativă. Anume „educaţia liberală".

Aceasta cere ca şcoala să pregătească oameni liberi; oameni, cari să simtă în ei germenul creator, oameni, în cari personalitatea să nu fie aceea a unui sclav oprimat, oameni, în care trupul să ajute mintea şi legea să isvorască din gândire

Ţinem să insistăm că acest gen de educaţie liberală nu trebue confundată cu aceea a libertinajului pedagogic, unde anarhia pândeşte aproape întotdeauna jocul, munca şi în genere toată activitatea copilului.

Analizate sub toate manifestările, educaţia liberală susţine o serie de condiţiuni.

Din punct de vedere fizic educaţia liberală cere ca şcolarul să ţină contact strâns cu natura, pentru ca plămânii lui

să se umple continuu cu aer proaspăt, pentru ca muşchii lui să fie toţi puşi în mişcare, pentru ca toate organele de simţ să vină în chip real în atingere cu viaţa, care palpită în jurul lor, pentru ca sângele să îmbujoreze obrajii copiilor, pentru ca acţiunea razelor ultraviolete să activeze funcţiunile fiziologice, în sfârşit pentru ca robustitatea fizică să fie un suport sigur al activităţii mintale.

Copilul trebue să simtă liberă petrecerea lui în natură; libertatea mişcărilor sale îi dă siguranţa de sine. De aceea e chiar o monstruozitate încleştarea şcolarului în calapoadele acelea de tortură, cari se numesc „bănci" şi în care elevul îşi petrece pe zi 5 ore.

Acest principiu e reclamat în şcoala timpului numai de un anumit gen de şcoală (şcoala în aer liber); şi pentru aceasta socotim fericită inspiraţia învăţătorului, care iese uneori şi pe câmp, sau îşi ţine lecţiile câteodată şi pe sub copacii din bătătura ori grădina şcoalei.

Din punct de vedere intelectual educaţia liberală învaţă pe copil nu să creadă, ci să constate, nu să memoreze, ci să gândească. In acest gen de educaţie şcolarul e solicitat să vorbească, să argumenteze, să reflecteze, să observe. Un fapt e adevărat nu pentru că l-a spus învăţătorul; iar autoritatea manualului e inexistentă. Şcoala trebue să trezească spiritul şi să aţâţe curiozitatea. Această e o garanţie că şcolarul îşi va putea continua mai târziu propria lui instrucţie; şi activitatea postşcolară, aşa simplă cum va fi ea, e de un nepreţuit folos pentru viitorul om de societate. El se va documenta singur din viaţă, din ziare şi din alte publicaţii, şi nu se va lăsa târât de svonul mulţimii; însăşi opinia publică în acest caz va fi alta. Democraţia noastră pentru aceasta e rea; pentru că e aceea a sclavilor intelectuali. Gândirea poporului nostru în politică de pildă, e aceea a demagogului, cara-l gâtue; iar rezultatul politicei demagogice este revolta bunului simţ şi desinteresarea săteanului de treburile ţării.

Din punct de vedere moral educaţia liberă acordă încredere şcolarului. Învăţătorul se adresează raţiunii elevului; face apel la demnitatea lui şi urmăreşte să stabileaacă o rânduiaiă

creată de şcolari, pentru ca să fie respectată. Ordinea în viaţa copilului nu e impusă, ci e creată. Acţiunea educaţiei nu vine atât din afară, cât caută să pornească dinăuntru; ea vrea să creeze omul din copil. Copilul creşte, se desvoltă; el nu se dresează, Şi aceasta e garanţia viitorului. Viitorul cetăţean trebue să fie o personalitate, care să se manifesteze şi nu un manechin, care să îndeplinească ordine, a căror raţiune nici odată nu o bănueşte.

Acesta e sensul educaţiei liberale şi astfel înţelegem omul liber: liber să judece, liber să simtă, liber să se hotărască; dar alimentat ca să judece bine şi să devină un om demn şi de bune moravuri.

In calitatea noastră de educatori, dacă am privi ca exagerat aforismul lui Rousseau, că omul e bun de la natură, nu trebue să cădem în cealaltă extremă, că omul se naşte rău de la natură şi ca atare să găsim ca legitimat rigorismul educativ, atât de cunoscut în istoria educaţiei. Din practica vieţii învăţam desigur că nimic bun nu se poate face bine prin constrângere.

Concluzia? Dacă actuala stare de mizerie economică nu îngădue oficialităţii să pună la îndemâna şcoalei mijloacele, de care ea are nevoe, să păşim neîntârziat la o ajustare a actualei noastre metode de şcoală, după cerinţele vieţii, atât cât inspiraţia ne ajută pe fiecare şi posibilităţile o permit. Dar sa nu uităm o zicală preţioasă, că numai acel lucru e bun, care se sfârşeşte cu bine.

N. Dragomir

Liceul Militar „Regele Ferdinand I."

Tristeţea lucrurilor.

de Gala Galaction.

Peste un ceas trebue să fiu la gară, călător încăodată, în aceste zile de nestatornicie şi de zbucium, pe cari nu le mai număr şi nu le mai notez... Povara de călătoria e sumară, dar călătoria e lungă, aceiaşi de ani de zile şi tristă ca Eclesiastul Am adunat în ghiozdonul de piele caetele şi cărţile trebuincioase şi le-am pus alături cu vechiul lui tovarăş, sacul strâns în curele.

Mai am de orânduit masa aceasta, acoperită cu un postav, odată verde şi mai am de disciplinat rafturile dulapului, în care păstrez o sută de volume teologice si o mie de hârtii amestecate: scrisori manuscripte, numere de reviste şi de ziare, acte oficiale şi note defuncte.....

Decâte ori am făcut acelaş lucru în aceleaşi ore premergătoare călătoriei, cu aceiaşi cenuşie dispoziţie sufletească! Rămân locului nemişcat şi imens obosit, nu de neînsemnată muncă ce-mi stă înainte, ci de vastă inutilitate a silinţelor mele mari şi mici. E o clipă de acută clarificare şi de supremă destăinuire. Stau aplecat ca deasupra unei tainice fântâni din care ar izvorî priceperea tuturor lucrurilor şi subit înţelepţit mă mir că sunt atât de uituc şi atât de greoi, în faţa acestor iluminări din serile vieţei mele.

Ce ar fi dacă aş lăsa totul vraişte?.. Scrisori, documente ziare, cărţi.. ar putea să mă aştepte, în dezordine, câteva zile, închise acei cu cheia .. Pentru această, însă ar trebui să am deplină convingere că voi reveni, negreşit, de unde am plecat şi că reîntâlnirea mea cu aceste lucruri este certă.

Dar iată o ciudăţenie dureroasă a inimii mele: n'am pornit niciodată la drum de atâtea sute de ori, în ultimii vre-o treizeci de ani fără să nu întreb, înaintea Mântuitorului: Este voia Ta să vin iar aici, de unde plec?..

O, şi dacă întrebarea aceasta aş pune-o tot deauna cu acea înaltă limpezime sufletească, minunată ca o oglindă, în adâncurile căreia se şi înfiripează răspunsul aşteptat!.. Dar sufletul e turbur de atâtea ori, decât serile vieţii mele se ascund subt

nouri, ca subt cenuşa şi oglinzile profeţiei sunt cioburi, măturate la gunoi.

Privesc, în faptul serei, această cameră oficială şi rece, în care totuşi paianjenii mei intimi au ţesut atâtea pânze nevăzute şi au deformat rigida ei arhitectură. Pe scaune stau închise şi deschise Biblii în mai multe limbi, dicţionare şi comentarii. Pe birou la fel, iar printre cărţi: hârtii, ziare, plicuri.. Trebue să aliniez aceste lucruri, să le las, cel puţin, sigiliul unei preocupări de bună rânduială. Dar îmi aduc aminte că în sertarele biroului stau neclasate, aruncate cu furca şi în mare parte căzute din actualitate o mulţime de hârtii...

Amintirea această mă leneveşte... Voi aduna cărţile din bibliotecă, iar toate aceste sărmane hârtoage le voi face vrafuri şi le voi lega cu sfoară.

Scrisori, scrisori, scrisori!.. unele oficiale, cele mai multe particulare, cu cereri de colaborare, de conferinţe, de recenzii... Bieţii mei amici, iertaţi pe zăbavnicul vostru corespondent... Acte de cancelarii, însemnări, documente, cu timbru şi stil impersonal.. Stau şi le admir. Acestea sunt, în genul lor, cele mai triste şi mai inutile.

Mă opresc obosit. Pare că am învârtit la râşniţa lui Samson!... Să aşez acum şi cărţile... Biblii ebraice, franceze, engleze... comentarii lungi voluminoase, savante de ţi se zbârleşte părul pe cap.. Dicţionare de câteva kilograme, unul!

Aceste cărţi uriaşe sunt lespezii mormantului meu. O nebunie fatală şi din ce în ce mai constrângătoare a pus pe mine stăpânire acum vre-o zece ani. Trebue să traduc în limba românească, aşa cum o ştiu eu, toată Sfânta Scriptură! Mi-am găsit un tovarăş—nebun ca şi mine—şi am pornit amândoi să răclădim minunata cetate de pe culmea eternă. Dacă tovarăşul meu ar fi scurt şi rotofeiu, om fi—el şi eu—o izbitoare reîncarnare a celor doi eroi ai lui Cervantes.

Închid în dulap tot acest combustibil al absurdei mele străduinţe şi privesc cenuşa fină a serei cum îngroapă linia şi forma.

Mai am câteva minute. Sunt ani şi ani de când fac repetiţii generale. Cu fiecare plecare pământească simbolizez şi îngân plecarea cea difinitivă, care stă ascunsă în faldurii zilelor ce vin. Sărmanile lucruri înconjurătoare sunt triste ca nişte rechizite de teatru, după repetiţia terminată.

Când va fi marea, fefinitiva ridicare de cortina? Poate cniar de data aceasta la capătul acestei călătorii!

Intr'un colţ al odăii, stau icoanele Bisericii şi ale pietăţii mele ortodoxe. Ridic ochii spre ele... Gest sfânt, gest odihnitor, gest aducător de biruinţă! Aşa l-am găsit în casa mea, în familia mea, în ereditatea mea... „Este voia Ta să viu iar aici, de unde plec?...“

Şi pornesc, cum am pornit de zeci de ori, cu aceiaşi simţire în freamăt cu aceiaşi largă tristeţă înconjurătoare, cu aceleaşi clopote intime, în adâncurile inimii Ştiu străzile, ştiu casele, ştiu formele, cunosc toate răspântiile. Sunt triste, toate, într'un uriaş unison.

Până la gară seara se stinge şi se cerneşte. Noaptea readuce peste lume împeriul său simplificat şi sumbru. Alergăm în văi, înnecate de umbră şi de noapte. Coborâm din ce în ce mai adânc, pare că ar fi să luăm un tren cu linii în coridoarele unei mine de cărbuni. Dar cu cât ne lăsăm mai jos, în împărăţia întunericului, cu atât, de sus din slavă, se pogoară deasupra funebrii noastre fântâni, ochiul sparelui ce nu apune niciodată... „Este voia Ta, ca după atâta jalnică şi subterană odisee, să revenim deapururi la vatra slaviei Tale“.

SONET.

Şi dacă-ţi joacă'n ochi iubirea
Şi strălucirea clipelor dintâi,
De ce nu pot să-ţi mai suport privirea,
Ne mai găsind surâsuri nicăirea
Şi melancelic gând în minte imi rămâi?

Şi dacă-ţi trec vreo vorbă bună
Şi-ţi spun de poezia nopţilor din lunci,
De ce-ţi întorci făptura, chip de humă,
Şi-apari streină umbră'n clar de lună,
Ca un regret al clipelor de-atunci?

Şi dacă'n susurul de frunze
Te-am sărutat odată pe grumaji,
De ce-ai lasăt suspinele s'abunde
Şi lacrămi reci să-ţi lunece'n obraji?

Alin Draner

Curentele sociale actuale şi şcoala.

Relativ la circuitul materiei brute în univers, privitor la neîncetata fugă a haosului către cosmos şi disoluţia cosmosului în haos, marele Lavoisier spunea: „Nimic nu se pierde, nimic nu se creează, ci totul se transformă".

Lapidară formulă ce cuprinde într'însa un etern adevăr. Reflectând bine, constatăm că această lege este aplicabilă şi societăţii omeneşti. Avem şi în lumea umană un progres, o stagnare şi un regres. Şi totuşi omenirea se conservă. Există un echilibru între procentul de natalitate şi cel de mortalitate, căci „când unul pleacă, altul vine în astă lume a-l urma, precum când soarele apune, el răsare undeva".

Deci, totul se repetă sub mii de forme şi această repetiţie se confundă la infinit, unde mintea omenească n'o mai poate urmări.

Ideologia socială, indiscutabil, este supusă acestei evoluţii. Şi lucru natural, *evoluţia se repetă* pe sine însăşi. E posibilă, cu bună dreptate, o metempsihoză... „Alte măşti, aceeaşi piesă, alte guri, aceeaşi gamă", spune tot genialul Eminescu.

Pentru ilustrarea acestei aserţiuni, avem multe paradigme. Educaţia, cultura, portul, obiceiurile, forma de conducere a Statului, etc. a popoarelor actuale, nu sunt ca acelor din vechime şi totuşi admirabil le sintetizează *în genul lor proxim.*

Ideologia platoniană viează încă. *Armonismul constelaţiunii cosmice*, interpretat prin doctrina socială a lui Karl Marx, dă naştere comunismului.

Curentul humanitarist, influenţat la rându-i de filosofia şi cultura clasică şi interpretat prin ideologia lui J. J. Rousseau, dă naştere democratismului şi acesta, socialismului.

Idei vechi, bătrâne, cari s'au actualizat.

Şi actualitatea tinde a se reîntoarce iar la Alpha.

Fascismul şi hitlerismul, dau o lovitură pugilistică actualităţii, cu direcţiunea antichităţii.

In lumea socială, aşa dar, găsim progres şi regres, avans şi retur. Oare cum se explică acest „du-te vino" în domeniul ideologic şi psihologic? — Firește, prin cele două forţe: staticul

şi dinamicul. Primul tinde a rămâne mereu tradiţional, dinamicul propulzează. Unul are sensul către retur, altul către avans şi în lupta lor intrinsecă, dau naştere la ideologii diferite şi repetate la nesfârşit.

Iată de pildă, astăzi, curentele ce ne caracterizează epoca, poartă numele de socialism, comunism, democratism şi naţionalism.

Nu-i nici unul nou, ci, toate sunt vechi după origină. Ce sunt în sine aceste curente sociale şi politice şi care le este miezul lor doctrinar?

Socialismul plasează umanitatea mai presus de patrie. Tinde prin cunoscuta lui *„teorie paciflstă" dar şi francmasonă*, la reducerea armatei cu gândul de a înlătura războiul. Socialiştii ştiu prea bine că o pace perpetuă peste tot globul este un absurdum, din cauză că se ivesc conflicte inevitabile şi cari nu pot fi rezolvate decât pe calea armelor.

Ştiu aceasta, dar vor a pescui în apă turbure.

Comunismul porneşte dela concepţia greşită că toţi oamenii sunt egali dela natură şi ca atare vor absolută egalitate de drepturi sociale. Ei uită că nimic nu este egal în natură. Principiul identităţii poate fi aplicabil în luuea fenomenală, dar nu în cea materială.

Omul este un microcosm în totul original şi deci nu poate primi acelaş tratament.

Democratismul, ca principiu, este cel mai sublim. Vox populi vox Dei! — Poporul, desigur, trebue să se guverneze prin sine însuşi. In sine este valarea originală şi tumultul de energii vitale şi în consecinţă nu poate primi tiranla unei xenocraţii precum destul de eloquent ne demonstră istoria.

Principial, sunt, şi voiu fi pentru democratismul drept, nu aşa cnm se aplică astăzi-

Se vorbeşte totuşi acum, de falimentul moral şi politic al democratismului. Este huiduit de toţi şi în toate ocaziile. Mi se pare neîntemiată şi mioapă această critică. Căci între un principiu şi compromisul lui, trebue să ne întrebăm: care e cauza? Principiul în sine e greşit sau forma de aplicabilitate a lui? Aci, aroganţii noştri critici confundă forma cu fondul, găsind greşit principiul democratismului.

Recunoaştem că la noi s'a făcut din democratism, demagogism, dar nu trebue să confundăm pe primul cu al doilea, căci e deosebire ca dela Nadir la Zenit.

Principiul *„ad-valorem" quintezența democratismului* nu s'a aplicat niciodată şi nici nu se v'a aplica acum, căci este prea superior pentru timpurile noastre. Cum spune Rousseau în al său Contract social: „S'ar guverna în mod democratic numai un popor de zei, căci oamenilor le este superioară această formă".

Două doctrine au revoluționat lumea: creştenismul şi democratismul, dar nici una nu se aplică cum trebue. Nu înseamnă însă că s'au compromis, ci că sunt superioare timpului în care trăim. Democratismul nu este întru nimic antinomic cu naționalismul, din contră, se încadrează şi întăreşte pe acesta.

Nimic nu este mai frumos decât a respecta valorile naționale şi-a lucra umăr dela umăr pentru multipla ridicare a poporului.

Acesta este democratismul şi naționalismul drept. *Constructibilitate devotată*, muncă sinceră, iubire frățească, cinste, iată naționalism democrat sau democratism național.

Desigur, şcoala fiind o funcțiune socială, nu poate scăpa de influența acestor curente.

In Germania, Ungaria, Italia, Niponia, şcoalele sunt direct naționaliste; în Franța — socialiste; în Rusia – comuniste; în România—nici de una, nici de alta. De aceea trebue să vedem ce putem lua dela aceste curente şi ce nu. Vom lua din toate câte ceva bun.

Din socialism, şcolile trebue să sădească în suflet respectul ce se cuvine omului ca „om"; din comunism, principiul comunității muncei în scop național, din democratism, principiul auto-guvernării, unit cu principiul „ad-valorem", din naționalism, principiul sfânt al datoriei de sânge.

Iată ce trebue să aleagă din aceste curente şcoala noastră Primind această influență şi ştiind a educa massa poporului în în spiritul acestor principii, ea va realiza un „om" mai întâiu şi apoi un om național. De altfel acesta şi este idealul şcoalei.

Atitudinea ei în raport cu amintitele curente, va fi dublă: cu biciu de foc în mână pentru a isgoni erorile ideologice şi sociale şi cu bratele deschise pentru a primi principiile sănătoase.

Şi prin o metodă adequată, desvoltarea acestora din urmă, nu poate da decât rezultate salutare.

Să nu uităm că învăţământul înjotdeauna a fost pânghia de progres al unui popor. Dacă lui îi revine acest frumos rol, tot el însă poate fi învinuit şi de haosul, ideologiei ce bântuie omenirea din timp în timp. Şcoala să vegheze şi să lucreze.

„Daţi-mi şcoalele din Europa ca să-i schimb faţa într'un secol, spunea Leibnitz.

Da, învăţământul conştient poate creea mult, foarte mult.

Căci învăţământul nu este un cuptor în care se topesc, la o temperatură extrem de ridicată, materii brute, ci o pepinieră, în care se transmite, prin metode adaptabile o viaţă unui embrion ce în curând va desfăşura o existenţă proprie.

C. A. Puşcaşu

Negrea—Lăpuşna

IMIXTIUNI.

Iarăşi în chestia căminului.

In atâtea ocazii — la întruniri, în asociaţie, congrese şi pe calea publicităţii, cu riscul de a supăra pe unii şi chiar de a pierde unele prietenii, dar cu gândul de a lămuri şi oglindi într'o lumină cât mai curată şi folositoare diferitele probleme ce ne interesează ca corp constituit, mi-am spus gândurile pe şleau.

Ne despart două săptămâni dela adunarea generală extraordinară, cu care prilej energicul nostru preşedinte central *D. V. Ţoni*, pe lângă ceilalţi camarazi de suferinţă, a lămurit într'o formă vie şi în sentimentul unanim al asistenţii necesitatea înjghebării unui cămin pentru învăţătorii lăpuşneni.

Mulţi dintre colegi se vor fi întrebând şi cu drept cuvânt, de ce readuc pe tapet chestiunea căminului, din moment ce a luat formă definitivă prin hotărîrile luate de adunarea generală în două rânduri consecutive. Şi totusi, chestiunea căminului, se crede, zice-se, pentru unii, desigur prea puţini, că încă nu e lă-

muritâ, pentrucă lăsându-ne înşelaţi de anumite forme aparente, nu vor să pătrundă în taina adevărată a rostului acestui cămin. Aşa cel puţin se pare.

Am spus-o şi o repet. Căminul e prea trebuitor pentru lumea învăţătorească, de el se va servi în primul rând şi în cel mai înalt grad colegii dela oraş şi prin fiinţarea lui, satisface, după cum am mai spus-o şi altă dată — realizarea unui deziderat după care învăţătorimea lăpuşneană jinduia de atâta amar de vreme.

Spun toate acestea, pentrucă la colţ de stradă, între două glume, la bodegă cu un forşmac dinainte, sau după o înghiţitură zdravănă de ţuică naţională, se mai găsesc indivizi cari n'au nimic comun cu şcoala poporului şi cari, totuşi, din spirit de răutate pe deoparte, din consideraţiuni de a compromite o idee sănătoasă pe de altă parte, îndrăznesc să răstălmăcească lucrurile, dându-le o turnură care ne repungă.

Aceşti indivizi lansează versiuni şi preciziuni, că se mai găsesc în sânul asociaţiei noastre colegi cari sunt contra înfiinţării căminului.

Noi nu putem să credem aceasta.

Şi n'o putem crede, pentrucă la ultima adunare generală din 5 Mai, a. c., nu s'a ridicat nici un glas împotriva acestei chestiuni de viaţă spre mai bine a învăţătorimii lăpuşnene.

Dar mai e o condiţiune esenţială: conducerea asociaţiei să nu se lase pe tânjală! Să nu-şi închipuie că dacă învăţătorimea noastră a îmbrăţişat unanim această idee admirabilă, lucrul s'a terminat.

Lucrul abia acum începe. De această trebuie să fie pătrunsă întreaga conducere a asociaţiei şi mai cu seamă preşedintele ei, care are o mare răspundere.

Socot că suntem pe deplin înţeleşi.

P. Crihan.

Ştie Marea Neagră.

***

Câte suferinţi străbune
A cuprins în urmă zarea,
Cine oare îmi va spune
Astăzi, mie, decât marea ?

***

De ştiau strămoşii carte,
Le-am cunoaşte noi trecutul ;
Însă ei avut-au parte
Doar să mânuiască scutul.

***

Ce străin putea să scrie
Vitejia românească,
Când, pe-ai săi, abia 'n trufie
Căutá să şi-i mărească?

***

Numai râurile ţării
Dat-au Dunării să-i care
Şi să'nscrie'n valul mării
Milenara împilare.

***

In concert de murmur rece
Toate scris-au cronici mute;
Iar refrenul lor, ce trece,
Il pricepem pe tăcute.

***

Toate tainele sclaviei,
Tot trecutul şters al ţării,
— Epopeea României, —
Este film în valul mării.

***

Tristă'n vremuri de furtună
Câteodată marea plânge,
Ei i-e frică să ne spună,
C'a'nghiţit atâta sânge.

***

Câtă oaste furtunoasă
A călcat hotarul ţării,
Şi din ea cât fost-a'ntoarsă,
Ştie azi doar valul mării.

***

Un istoric, cu'ndrăsneală
Vrând trecutul să ni-l scrie,
Cere-o vale cu cerneală
Şi un munte de hârtie.,

***

Când, spre tainele profunde,
Simţi venind tălmăcitorul,
Lasă-l, mare, să se-afunde,
Să ne spună viitorul !

Ilie Isbăşescu

Inainte, spre izbândă!

Incă o citadelă economică, — cooperativa „Izbânda" a corpului didactic din jud Lăpuşna şi municipiul Chişinău a luat fiinţă legală la începutul acestui an. Cunoscând importanţa covârşitoare a mişcării economice în viaţa unui corp constituit şi înrâurirea binefăcătoare a ei asupra funcţiunii sociale pe care acest corp este chemat s'o exercite, învăţătorimea lăpuşneană îmbrăţişează cu toată căldura organizaţiile sale economice, dând dovadă că şi pe acest teren de activitate este stăpânită de acelaş spirit de perfectă solidaritate.

Banca „Spiru Haret" ce în ultimul timp înaintează cu paşi siguri pe calea progresului, înregistrând peste 500 societari şi promiţând în scurt timp să devină un instrument puternic de credit, şi casa de ajutor reciproc care funcţionează ca secţie pe lângă bancă şi care enumeră tot atâţia membri, — sunt două poziţii cucerite în luptă pentru îmbunătăţirea soartei noastre materiale.

O problemă mare, de vitalitate, aceea a aprovizionării şcoalei cu cărţi, rechizite şcolare, material didactic etc., reclama de mult o definitivă deslegare de către cei chemaţi să dirijeze opera de luminare a poporului. Dăscălimea lăpuşneană, de curând închegată într'o puternică şi indestructibilă asociaţie, a înţeles că a sosit în fine momentul ca şi această problemă să fie adusă în lumina actualităţii.

Nu se mai poate ca 1200 de slujitori ai şcoale din învăţământul primar şi secundar să neglijeze aceasta problemă a şcoalei, de care în mare parte depinde progrezul ei. Nu se mai poate tolera mai departe ca milioanele de lei, ce anual se cheltuesc de elevi şi descali, să se verse în buzunarele librărilor particulari. O întreprindere economică, având ca scop înzestrarea şcoalei cu toate cele necesare pentru bunul mers al ei se impune în mod imperativ.

Şi această intreprindere este librăria cooperativă a dăscălimei lăpuşnene, care rezolvă problema în chip fericit din toate punctele de vedere: a) învăţătorii lăpuşneni prin conducatorii cooperativei, vor furniza la timp şi în condiţiuni cât mai avan-

tajoase cărţi şi material didactic, care corespunde mai mult curentelor noui ce frământă gândirea şi aspiraţiunea pedagogică: b) veniturile cooperativei vor contribui la consolidarea economică a dăscălimei lăpuşnene ca corp organizat si implicit la promovarea şcoalei; c) vom dovedi mediului înconjurător că suntem capabili să ne organizăm gospodăria noastră colectivă şi să satisfacem toate nevoile profesionale, culturale şi şcolare prin propriile noastre aşezăminte economice, câştigând în opinia publică prestigiul de adevăraţi îndrumători culturali şi economici ai societăţii.

In luna August a. c., în centrul Chişinăului îşi va deschide obloanele magazinul de librărie a cooperativei noastre. Nu ne-a rămas până atunci decât numai 2 luni, în care timp trebue să facem un singur lucru: să ne strângem rândurile cu toţii în jurul cooderativei, făcând zid de apărare contra celora cari ar îndrăzni să o lovească.

La adunarea generală extraordinară din 12 Maiu a. c., prin glasul celor prezenţi, s'a anunţat mobilizarea generală, la care trebue să răspundă neîntârziat toată suflarea dăscălească, aducând pe câmpul de luptă toate forţele materiale şi morale de cari dispune. Conştienţa profesională şi comunitatea intereselor şi nevoilor ce apasă corporaţia dăscălească ne impune acel spirit de solidaritate, care va închega mişcarea noastră economică într'o acţiune unitară şi puternică cu garanţia incontestabilă a izbânzii finale.

Şi această garanţie o prezentăm noi toţi, — stăpâni şi clienţi, în acelaş timp, ai cooperativei.

Pătrunşi de importanţa momentului decisiv, prin care, trecem, credem că nici unul din colegi nu va ezita să se înscrie cu un ceas mai înainte ca membru societar, contribuind cu obolul său sub formă de capital social, plătibil în rate lunare de maximum câte 100 lei, la punerea temeliei cooperaiivei „Izbânda".

Colegi, înainte spre izbândă!

G. I. Bălan

Un uitat: Petru Poni

La 2 Aprilie a. c, s'au împlinit 10 ani dela plecarea în lumea dreptilor a aceluia care a fost Petru Poni. A părăsit această lume, care prea puţin l-a înţeles, la o vârstă destul de înaintată, — 84 ani. Născut în timpuri grele, atunci când ţările româneşti erau la discreţia marilor puteri nesătule de pământ, a avut fericirea să moară după ce visul milenar se 'nplinise. Prodigioasa-i activitate de pe tărâmuri diferite, îl va aduce mereu în mintea acelora care ştiu să-şi preţuiască oamenii mari. Activitatea sa ca ministru al şcoalelor ne arată pe omul dârz, democratul convins, omul de ştiinţă şi pe omul care ia apărarea celor mici şi neputincioşi. A fost între noi şi nu l-am cunoscut în adevărata sa valoare. Ca învăţători pe noi ne interesează aceia ce el a făcut pentru corpul didactic şi pentru şcoala poporului.

Nu putem trece cu vederea şi activitatea sa ştiinţifică. El a muncit în tăcere şi nu a trâmbiţat nimic. Ca om de ştiinţă a scris diferite lucrări asupra compoziţiei petrolului românesc cu toate particularităţile lui. A organizat laboratorul de chimie din Iaşi. Ceiace e de remarcat la acest om al şcoalei şi iubitor devotat al învăţătorimii. e că el nu a cerşit nimănui postul ce l-a ocupat, ci a fost chemat să-l ocupe ca unul ce dăduse dovezi de destoinicie. Şi-a pus în slujba ţării şi a neamului toată puterea şi priceperea sa. A fost ministru al şcoalelor în două rânduri. Legea alcătuită de el s'a modificat foarle puţin până în zilele noastre. Şcoala poporului şi învăţătorimea datorează foarte mult acestui om, acoperit de uitarea nemiloasă a posterităţii. Această uitare o socot ca un sacrilegiu. Prea puţini ştiu că stabilitatea de care ne bucurăm azi noi, învăţătorii, o datorăm numai lui.

El a fost acela care ne-a trecut la stat ca să fim remuneraţi, luându-ne dela comune, care erau obligate să ne plătească o jumătate din salarul ce ni se cuvenea. Sistemul acesta de plată era prevăzut în legea lui Take Ionescu. Vine Poni şi modifică acest articol din lege. El zice: „Plata învăţătorului jumătate dela stat şi jumătate dela comună e rea. Punând în sarcina comu-

nelor o parte din retribuţiunea corpului didactic, aceasta face să atârne înfiinţarea şcoalelor dela mijloacele, deseori insuficiente, ale comunei, sau dela reaua voinţă şi nepriceperea multora din administraţiile lor, iar nu dela nevoile reale ale învăţământului".

Şi astfel am fost scoşi din ghiarele mizeriei pe un timp îndelungat. Acest sistem s'a încercat să fie readus de guvernul Iorga, guvernare de tristă memorie pentru noi, dar a căzut, căci Domnul şi oamenii de bine ai şcoalei, au fost cu noi.

Tot Poni a unificat învăţământul primar. Până la el şcoala primară era desfăcută în 2 tipuri — rural şi urban — cu programe deosebite. Aceasta era o mare lovitură dată elementului rural. In expunerea de motive la legea de unificare, el zice: „Mai înainte de toate este nedrept să împărţim copiii aceleiaşi ţări în 2 categorii. Interesul statului este să utilizeze toate puterile vii ale naţiunii, după valoarea lor, iar nu după origina lor orăşenească sau rurală".

Prin aceste cuvinte se evidenţiază personalitatea de adevărat democrat, care nu şi-a uitat origina sa rurală şi răzăşească. Mereu a fost frământat şi de problema clădirilor necesare pentru şcoale. A înfiinţat Casa Şcoalelor, destinându-i sume mari, care să ajute comunele la clădirea localurilor de şcoale. Intenţia fericită a acestui mare om nu a ajuns la înfăptuire aşa cum el a voit, deoarece cei ce l-au urmat au dat altă destinaţie sumelor. Asemenea personalităţi, apar rar. Cenuşa uitării care a cuprins pe Poni se datoreşte şi faptului că Spiru Haret prin marile sale înfăptuiri, a făcut ca toate îmbunătăţirile aduse şcoalei primare să fie atribuite de urmaşi numai lui Haret. Recunoştinţa, această floare rară, nu trebuie să lipsească din sufletul învăţătorimii şi să fim veşnici recunoscători acelor suflete alese, care ne-au apărat atât pe noi, cât şi şcoala poporului.

Prof. Simionescu — marele om de ştiinţă — într'un articol dedicat lui Poni, zice: „In special învăţătorii trebuie să poarte veşnică recunoştinţă aceluia care le-a dat putinţa să însemne cu adevărat ca factori ai energiei în propăşirea culturală a mulţimii".

Deci să nu-l uităm pe omul, care ne-a scos din ghiara politicii mârşave şi nu ne-a lăsat la discreţia şi ambiţia tuturor zapciilor.

Teodor Balmuş
cond. cerc. cult. „Petru Poni"—Gruşeva

Asistenţa socială pentru învăţători.

Se cunoaşte de toată lumea hoiul în care se găsesc cele mai multe din localurile de şcoală primară din ţara noastră. Se ştie de toţi că — după războiul pentru întregirea neamului — întreţinerea materială a şcoalelor a fost lăsată pe seama comitetelor şcolare, care trebuiau să se alimenteze cu fonduri din cota de 14% dela comună, din 1/3 din veniturile cârciumilor şi alte donaţiuni benevole din partea părinţilor.

Trecerea aceasta dela „Casa Şcoalelor" la comună a fost, pe cele mai multe locuri, un adevărat dezastru pentru şcoala primară şi învăţământul naţional.

Fiind lipsite de fonduri, pe de altă parte având în sânul lor oameni lipsiţi de cultură şi de simţul răspunderii, comitetele şcolare au neglijat şcoala, nepulând corespunde nici pe departe bunelor intenţiuni ale legiuitorului.

Aceasta a contribuit mult la ţinerea poporului român în întuneric şi am ajuns astăzi de ruşinea lumii să ni se spună nouă, eroilor dela Grivita, Plevna şi Smârdan, dela Mărăşti, Mărăşeşti şi Oituz, că sub raportul cultural suntem în coada statelor din Europa, ba chiar şi în urma Turciei asiatice.

Dar lipsa unei bune gospodării şcolare a avut repercusiuni grave nu numai asupra învăţământului, dar chiar şi asupra tinerilor vlăstare ale neamului.

Mulţii copii săraci, lipsiţi de mijloace, flămânzi şi goi — dar dornici de carte românească — şi-au găsit moartea, în urma boalelor contractate în localurile de şcoală nepodite, netncălzite şi neaerisite în deajuns.

Dar corpul didactic n'a avut nimic de suferit de pe urma insuficientei lipse de atenţie din partea Statului faţă de şcoala primară, de şcoala poporului?

Ba încă foarte mult!

Statisticile ne dovedesc că reumatismul şi tuberculoza sunt în floare şi că aceste boale distrugătoare fac adevărate ravagii mai ales în rândurile învăţătorilor.

Lucru e de altfel destul de explicabil:

Mulţi dintre învăţătorii cari au făcut războiul s'au ales cu boli, ale căror consecinţe se răsfrâng astăzi greu asupra lor. Venind la şcoală, n'au mai putut găsi casa caldă, văruită şi îngrijită de altă dată.

Tinerii învăţători, ţinuţi mult timp fără posturi, apoi nu-

miți și plătiți cu un salar de mizerie, au fost puși la muncă și încă la o muncă grea, atât pe ogorul școlar cât și extra-școlar, fără să li se asigure minimul de existență necesar, care să-i pună în afara preocupărilor zilei de mâine.

Condițiile în care e pus să funcționeze învățătorul — unii făcând și pe servitorul de școală — la care se mai adaogă și greutățile vieții de azi față de trecut, au contribuit la mărirea procentajului de tuberculoși.

Statul a pus în sarcina apostolilor neamului atâtea și atâtea obligațiuni, fără să se gândească a le asigura asistența socială necesară, care să le întărească trupul și sufletul în lupta grea ce duc contra analfabetismului și întunericului de la sate.

Ar fi trebuit de mult construite sanatorii la munte și la mare, unde modeștii luptători pentru cauza națională să poată găsi vara un locaș de odihnă, pentru a-și căuta sănătatea, scumpă nu numai lor, dar și familiilor și copiilor de școală.

Ar fi trebuit deasemeni ca Ministerul Instr. publice să treacă peste orice considerente de ordin bugetar și să prevadă sumele necesare pentru plata suplinitorului în caz de boală, conform art 138 din lege.

E nedrept — și neuman chiar — ca învățătorului bolnav, care are nevoie de o îngrijire deosebită din punct de vedere medicol și alimentar, să-i mai iei din leafă pentru a plăti persoana pusă să-l înlocuiască la post.

Deaceea, îndreptăm un călduros apel către D-l Dr. Angelescu, ministrul Instr. publice, care a făcut dovada că-și iubește școala și ține la ridicarea prestigiului învățătoresc, ca să ieă toate măsurile ca:

Să se construiască sanatorii de odihnă pentru învățători în stațiunile balneare și climaterice din țară.

Să se acorde gratuitatea, sau cel puțin reducerea de 50% la băi, în orice stațiune unde un învățător își caută sănătatea.

In sanatoriile militare, învățătorii de rezervă bolnavi să poată fi găzduiți și să se poată bucura de aceleași avantagii ca și ofițerii activi, cu cari au luptat pe front col la col.

Să se respecte cu strictețe legea privitoare la acordarea ajutorului pentru plata suplinitorului în caz de boală.

I. Cioabă.

Sociologia educaţiei.*)

IV. — *Problemele sociologiei educaţiei,* atât din punct de vedere static cât şi dinamic, sunt:

— *Organizarea şcoalei primare* în diferite timpuri şi la diferite popoare.

— Cum ar trebui organizată şcoala, la noi în ţară, pentru ca să ne dea rezultatele propuse de idealul educativ.

— Cum trebue să fie întocmite programele şi orânduirea materiei, după vârstă, clasă, regiune, ciclu, etc.

— Studiul şi cunoaşterea mediului moral, social şi natural în care trăeşte copilul şi influenţele pe care le exercită asupra desvoltărei sale psihofizice.

— *Organizarea activităţii practice în şcoală* şi în special în şcoala primară, în vederea formării imaginelor kinestetice şi a bunelor deprinderi.

— Cum se organizează — conducerea de sine a clasei,

— „ „ „ — o cooperativă şcolară,

— „ „ „ — un atelier şcolar,

— „ „ „ — o grădină şcolară,

— „ „ „ — un stadion de educaţie fizică,

— „ „ „ — o bibliotecă şcolară, după vârste şi pregătirea şcolarilor, cum se conduce o bibliotecă şcolară şi întocmeşte o bibliografie a scrierilor pentru copii.

— Cum se organizează o sală de cetire,

— „ „ „ un cor, conducere şi întocmirea unui repertoriu. Tot sociologia educaţiei mai studiază şi cum se stabileşte dacă e necesar să se introducă şi să se înveţe în şcoala primară notele muzicale.

— Cum se organizează un ateiier de pictură.

— Cum se organizează un teatru şcolar, relativ la întocmirea şi construcţia unui pavilion, cu scenă de teatru şi cum se întocmeşte un reportoriu a pieselor bună pentru copii din punct de vedere bibliografic.

— Studiază organizarea jocurilor şi întocmeşte un reportoriu după aptitudinele şi însuşirile sufleteşti, pe care le desvoltă şi le stimulează şi după vârste, fiecare fel de joc.

*) Continuarea No. 11.

— Cum se poate face orientarea profesională prin şcoală.

— Studiază legile şi regulamentele şcolare şi constată care sunt lipsurile lor din punct de vedere a şcoalei.

— Studiază măsurile de higienă şcolară şi stabileşte principiile de educaţie sanitară.

— Cum se organizează o clasă şi cum se ornează o sală de clasă.

— Cum trebue să fie construit mobilierul şcolar.

— Cum trebue să fie construit un local de şcoală, sub raportul sălilor de clasă, de recreaţie, recepţie, şi dependinţe.

— Cum trebue organizată curtea şcoalei.

— Care este materialul didactic absolut necesar pentru predarea fiecărei materii de învăţământ după clase.

— Organizarea şi conducerea excursiilor.

— Organizarea serbărilor şcolare, în diferite ocaziuni, şi a şezătorilor populare.

— Cum se întocmeşte şi se organizează un muzeu şcolar.

— Muzica instrumentală în şcoala primară. (In special, care din instrumente s'ar potrivi pentru copii din şcoala primară, având-se în vedere că românii are predispoziţii pentru vioară şi fluer.)

— Condiţia socială şi morală a învăţătorului ca educator şi ca misionar al culturei.

a) Pregătirea lui intelectuală şi morală.

b) Salariul minim şi maxim, având-se în vedere asigurarea unei independenţi materiale a lui, spre a avea posibilitatea de se ocupa numai de misiunea ce i s'a încredinţat.

c) Asociaţiile învăţătoreşii scopul şi menirea lor în vederea prosperităţii şcoalei şi învăţătorului din punct de vedere profesional.

d) Bibliotecile pedagogice şi cercurile culturale învăţătoreşti.

— Cum trebue organizată şcoala în vederea culturalizării masselor, pentru ca să asigure „influenţa sistematică şi stăruitoare printr'o activitate continuă, unitară şi perseverentă" [1]) a ei în toate laturile vieţii publice în special asupra satelor care zac încă în întuneric, pradă prejudicaţiilor şi-a unei forme de viaţă primitivă.

[1]) G. G. Antonescu — Educaţie şi Cultură — Buc Ed. Cult. Rom. pag. 186.

— Mijloacele materiale pe care trebue să le procure Statul unei „ofensive“ de culturalizare.

— Întreţinerea materială a şcoalelor primare, mijloace şi modalităţi, mai eficace şi mai îndestulătoare.

— Datoriile societăţii faţă de copil.

— Care din asociaţiile culturale şi de binefacere merită şi trebue ca şcoala să le dea concursul ca să prospere, ca de ex. Cercetăşia şi altele.

V. — Metodele de cercetare ale sociologiei educaţiei ca ştiinţă sunt, ca şi a tuturor celorlalte ştiinţi, următoarele :

a) observaţia,

b) experimentul,

c) ancheta şi

d) statistica, pe lângă acestea, se mai utilizează şi toate datele furnizate de sociologie, psihologia socială şi individuală, morala socială şi istoria socială.

Şi mai presus de toate, mai utilizează Monografia sociologică, ca principal mijloc de învestigaţiune.

VI. — Şi acum, ultimul cuvânt al nostru, în această privinţă, pentru ca să nu rămână nimeni încă nedeplin lămurit, relativ la sociologia educaţiei — ştiinţa — menită să aducă înviorarea şi atenţiunea unitară a şcoalei româneşti, noi ne luăm îndrăsneala de a cere ca Soc. Ed. să se introducă între materiile de învăţământ în programa şcolilor normale de învăţători.

— *Asociaţia Generală a învăţătorilor din România* trebue să-şi înscrie în program acest punct de câştigat şi să ceară M. P. pentru ca să introducă această disciplină pedagogică, cu caracter practic, în programa şcoalei normale, din următoarele motive :

a) Sociologia educaţiei constitue o armă obiectivă, ştiinţifică, pentru revendicarea drepturilor învăţătoreşti profesionale şi pentru care Asociaţia duce o luptă vrednică de toată lauda.

b) Sociologia educaţiei asigură pregătirea învăţătorilor în practica şcolară încă depe băncile şcoalei normale, asigură înviorarea şi perfecţionarea şcoalei şi mai presus de toate, asigură acţiunea ei unitară în vederea ridicării nivelului cultural al poporului.

Inv. Nicolae Olaru
Drăsliceni.

Conducerea de sine a clasei.

Rezultatul timidelor încercări a conducerii de sine a clasei la Şcoala primară mixtă Oneştii Noui, Lăpuşna.

MOTTO:

„Non scholae —
„Sed vitae discimus!"

Momentele critice sub toate aspectele lor, pe care le simţim cu toţii în ziua de azi, dar mai ales cele a crizei morale, de cari depind toate celelalte, reclamă într'un mod absolut imperios, mai ales nouă educatorilor, de a ne gândi serios la o cât mai eficace cristalizare a sufletelor tinerilor vlăstare, ce ni s'au încredinţat.

Ar fi o greşală enormă, să se rezume cineva numai la îndoparea fragedelor creiere cu buchea cărţii, la învăţarea papagaliceşte a zeci de pasagii şi la scrierea a sutelor de pagini, dacă nu-i vom arăta copilului, rostul lui în societate, precum şi rolul ce-l va juca el mâine, în calitate de cetaţean conştient în ţara aceasta.

Cu toţii ştim, că Şcoala Activă, cu întregul şirag de probleme ce o încrustează, urmăreşte tocmai aceasta: de a forma din copil un om întegru — şi când zic un om întegru, înţeleg un om cu psiho-fizicul dezvoltat perfect şi armonic, — care să-şi dea seama şi să poată reacţiona în orice împrejurare s'ar afla, păşind cu uşurinţă obstacolele vitregiilor vieţii de azi.

Insă, cu toată larma ce se fece în jurul acestor probleme, cu toate conferinţele pedagogice şi diversele publicităţii, criminalitatea infantilă, ce umple rubricele cotidianelor, îşi continue mersul. Ea nu va putea fi înlăturată, până ce nu vom pune şi în

aplicaţie — prin cât de timide încercări — măcar ceva, ceva, din tot cât ne pune la dispoziţie, aceasta „Şcoala Activă".

Eu, personal, încercând câte ceva din toate câte se comentează, pe făgaşul acestor probleme, vă spun sincer, că, am obţinut rezultate mulţumitoare. Dintre toate aceste încercări, vă prezint pe aceia, rezultatul căreia m'a impresionat mai mult. E vorba de „Conducerea de sine a clasei", sau cum i-se mai zice într'un termen pedagogic: „Self gouvernement"-ul.

De multă vreme mă preocupa problema aceasta, însă, nefiind sigur de izbândă. mă rezumam numai a o comenta în tăcere şi a aştepta momentul oportun, când mă voiu decide a o pune în aplicare.

Luând exemplu dela ilustrul meu profesor de pedagogie, precum şi cercetând lucrarea D-lui Radu Petre (Conducerea de sine a clasei) m'am hotărît şi eu să organizez un Comitet de „Auto-guvernare" a clasei, în felul următor:

In primul rând, printr'o anchetă secretă, (declaraţiile scrise, neiscălite), am reuşit să constat felul viiciilor de care suferea majoriiatea elevilor.

Pe urmă, printr'un vot secret, (prin scrierea a mici bileţele) am reuşit să selecţionez „Organele de Conducere", misiunea cărora se va vedea îndată:

1. *Preşedinte*. Are în grija sa, toate manifestările colegilor săi: în clasă, la recreaţie, precum şi pe stradă, notând totul într' un caiet special, spre a-mi aduce la cunoştinţă, odată pe săptămână (Sâmbătă) la sfârşitul lecţiilor, printr'un raport scris.

2. *Vice-Preşedinte*. Ajută în toată activitatea pe preşedintele, înlocuindu-l când acesta lipseşte.

3. *Director*. Are în grija sa, întregul inventar al clasei, regulează rândul serviciului pe clasă, aerisirea şi curăţenia clasei, aducerea apei de băut, încălzitul sobei, etc. etc., raportând preşedintelui în fiecare zi la sfârşituţ orelor abaterile camarazilor, pentru ca acesta să le treacă în „condica de raport săptămânal".

4. *Judecători*. După ce verific raportul săptămânal întocmit

de către Preşedinte, îl înaintez judecătorului, care, prin citaţii scrise, cheamă la judecată pe cei vinovaţi, spre a-i judeca (Tribunalul îl formează întregul „Comitet de Conducere", neavând însă dreptul la obiecţiuni, afară de judecător şi juraţi.

Puterea judecătorului nu este absolută. „Cartea de judecată" se înaintează tot atunci juraţilor.

5. *Juraţii.* (In număr de 5), comentează şi ei într'un mod cu totul obiectiv gravitatea cazului, pentru ca apoi să se pronunţe „verdictul" de către Preşedinte.

Pedepsele sunt foarte variate. Aşa bunăoare:

a) Un sfat moral.

b) Darea cuvântului in faţa clasei că nu va mai face cutare lucru.

c) Scrierea lecţiei de 3 -5 ori.

d) Facerea serviciului 2—3 zile consecutiv.

e) Oprirea la arest $^1/_2$ -1 oră, după plecarea elevilor acasă.

f) Aducerea părintelui la şcoală, spre a-i atrage atenţia. asupra purtării copilului său.

6. *Secretarul.* E şi ajutor de judecător, executând, atât acestuia cât şi juraţilor, toate operaţiunile de judecată: citaţii, sentinţe etc. Execută şi unele lucrări pentru clasă. Cercetează în fiecare zi caietele camarazilor, spre a constata, atât executarea temelor, cât şi curăţenia lor.

7. *Cassier.* E administratorul micilor venituri, ca: donaţiuni pentru elevii săraci, perceperea micilor taxe dela fiecare pentru procurarea geamului spart de un anonim, precum şi banii ce se adună spre fructificare, prin mica cooperativă şcolară, despre înfiinţarea şi funcţionarea căreia, vom vorbi altă dată.

E de absolută nevoie, ca învăţătorul, să observe la distanţă întreaga gamă de desfăşurarea procedeului, intervenind numai în cazul când membrii comitetului nu procedează raţional.

Acesta este „Comitetul de Conducere de sine a clasei".

ce funcţionează la Şcoala mea. Intr'adevăr. titlul este prea pretenţios pentru timidele mele dibuiri, însă credeţi-mă, domnilor colegi, că, prin lucrarea d-lui Radu Petre, cu toată vastitatea ei, fără a o modifica înainte de a o pune în practică, nu veţi ajunge la nici un rezultat. De ce?—iată de ce:

D-l Radu Petre, a făcut îndelungate experienţe cu copiii de oraş, ba încă cu cei de curs secundar, (la Şcoala Normală din Piteşti), pe când noi, avem de-afface cu micuţii crescuţi în praful uliţelor dela ţară.

Cum poţi tu percepe dela copilul dela ţară (e vorba de curs primar) o amendă în bani, cât de mică, dacă el nu are un leu cu ce să-şi cumpere un caiet de scris sau o peniţă, (pedeapsa d-lui R. P.), nepomenind că unii nu au nici cu ce să-şi astâmpere tributul stomacului?!

Sau cum ai putea tu pedepsi pe un copil cu eliminare din şcoală pe câteva zile (iarăş pedeapsa d-lui R. P.) dacă tu ţi-ai ros calcâile până ce l-ai adus la şcoală?!

Fără a mai pomeni şi pretenţioasele denumiri (cenzor, controlor, etc.), e imposibil să aplici opera d-lui R. P. la o şcoală primară dela ţară. Insă pentru a te putea orienta în organizarea unui „Comitet de conducere" e minunată.

De multe ori mă gândesc ce bine ar fi dacă s'ar pune în practice măcar cât de puţin din tot ce se comentează cu atâta larmă. Pătura tânără, s'ar regenera radical în timp ce cotidianele şi'ar înlocui rubricele criminalităţilor infantile, cu diversele probleme pedagogice, rezultatul cărora ar fi de o reală valoare.

Incercaţi şi vă veţi convinge! Căci numai aceasta poate fi soluţia de înlăturarea pericolului analfabetismului în care plutim şi numai prin acest procedeu se mai poate aduce o dâră de lumină şi de speranţă pentru viitor ţării.

„Non scholae sed vitae discimus"!

Ion Ath. Melnic

Invăţător Oneştii-Noui Lăpuşna.

Obligativitatea învăţământului.

S'ar părea poate că chestiunea obligativităţii învăţământului primar şi-a găsit în fine o fericită soluţie cu privire la aplicarea ei, în urma modificării legii învăţământului primar, în sensul că absolvenţilor cursului complementar li se acordă reducere în serviciul militar. Nu împărtăşesc deloc această părere, dacă există, ci dimpotrivă cred că această capitală chestiune este încă de o actualitate arzătoare şi necesită ample şi serioase discuţiuni atât în presa pedagogică, cât şi cu ocazia congreselor profesionale.

Fără să cred că aduc un aport serios în rezolvarea acestei importante probleme, care preocupă şi frământă atâtea şi atâtea nunţi dăscăleşti, m'am decis totuşi să aduc aci câteva consideraţiuni menite să contribue în mic la opera mare a soluţionării acestei importante chestiuni.

Mai întâiu pentru mine este neexplicabil pentru care fapt o lege de o importanţă atât de covârşitoare, cum e aceia a obligativităţii învăţământului, iese din cadrul comun al executării severe, căreia sunt supuse alte legi deşi cu alt caracter.

Ca să fiu lămurit, voiu aminti aci numai câteva cazuri bine cunoscute de toţi.

De exemplu: Un tânăr chemat să-şi facă serviciul militar, îşi îndeplineşte această sfântă datorie fără murmur, nu numai pentru faptul că-şi dă seama de datoria ce o are ca cetăţean, dar se gândeşte totodată şi la consecinţele grave ce-l aşteaptă în caz de nesupunere.

La fel se întâmplă şi cu oameni naturi, când sunt chemaţi să-şi exercite alte îndatoriri de ordin cetăţenesc.

Numai legea aplicării învăţământului primar este nesocotită

şi ocolită. Pentru îmbunătăţirea fregventei şcolare, care în general este atât de slabă, mai ales la sate, totul se cere să se facă sforţări de către învaţători, prin înfluenţa lor asupra maselor. Incontestabil că învăţătorul trebue să încerce acest mijloc moral, care este pârghia cea mai puternică pentru a răzbate prin întunericut gros al neştiinţii, dar aceasta se face anevoie şi necesită mult timp. Pentru a accelera opera răspândirii luminii în popor e şi creeată legea obligativităţii, care tinde la realizarea acestui scop într'un timp cât mai scurt. Având însă în vedere că mare parte din populaţia satelor arată oarecare indiferentism faţă de şcoală, neţinând seamă de foloasele ce le aduce învăţământul, e nevoaie de aplicarea riguroasă şi imediată a obligativităţii învăţ. primar.

S'ar obiecta, şi cu drept cuvânt, că legea obligativităţii învăţământului primar nu poate să fie aplicată tuturor contra-venienţilor deoarece unii părinţi sunt săraci şi nu-şi pot trimite copiii la şcoală, pentru că nu au cu ce-i îmbrăca, încălţa, sau da bani pentru cărţi; dar aceştia ar trebui să nu fie întroduşi în listele celor ce lipsesc, sau mai bine să se specifice cauza pentru care au lipsit.

Pentru rest, socotiţi ca solvabili, aş propune următoarele măsuri: să se trimită organelor poliţieneşti liste de părinţi ai căror copii absentează, pentru a-i preveni să-şi trimită copiii la şcoală, cunoscând că în caz de recidivă, vor fi trimişi înaintea instanţelor judecătoreşti. Acest mijloc, după mine, ar fi mai simplu şi mai rapid şi ar avea efectul dorit.

Ca o măsură, care ar stimula buna fregvenţă şcolară cred că ar fi şi aceia de a acorda (prin lege) dreptul să servească 1 an şi 8 luni în serviciul militar numai acelora din tineri cari au făcut cel puţin cursul elementar (4 clase). Restul, cari nu şi-au făcut această datorie de cetăţeni, să facă, dela promulgarea legii, $^1/_2$ timp în plus.

Al. Comăsescu.
Învăţător — Chişinău.

„Astra Judeţului Lăpuşna"

Activitatea „Astrei Judeţului Lăpuşna" dela 1 Decembrie 1934—1 Aprilie 1935.

1. S'au desfăcut prin depozitul nostru 2136 volume de cărţi religioase şi populare.

2. S'au înfăptuit trei Cămine culturale ale „*Astrei*" la Fânărie, Decarier şi comuna Broasca.

3. S'au înfăptuit şase case de Cetire la Liceul „Carmen Sylva", Spitalul Militar de Ochi, Batalionul 10 Vânători, Regimentul 7 Vânători, Gardienii Publici precum şi în comuna Sângera.

4. S'au dotat aceste Cămine cu 680 volume de cărţi şi cu două abonamente la gazeta „*Cuvântul Moldovenesc*".

5. S'au şters prin intervenţia noastră toate crucile de pe reclamele şi de pe pereţii drogueriilor.

6. S'au strâns medicamente pentru azilul de bătrâni al Femeilor basarabene.

7. S'a sprijinit colecte de donaţii pentru terminarea unei biserici din comuna Vişeul de Jos din Maramureş.

8. Am câştigat pentru propaganda culturală pe lângă Societatea „*Oastea Domnului*" şi aceia a Ligii femeilor basarabene.

9. Am câştigat colaborarea Facultăţii de Agronomie în persoana Domnului Profesôr *Pavelescu*.

10. Am obţinut cinci biblioteci populare dela Casa Şcoalelor pentru Căminele din comunele Bujor, Gorj, Boldureşti, Cărpineni şi Gruşeva.

11. Am obţinut colaborarea Liceului de Băieţi „*Alecu Russo*" şi a orchestrei Domnului Profesor *Poroseci*, care a dat un concert la Tighina şi va da încă unul la Chişinău, pentru „Astra jud. Lăpuşna" la 18 Maiu 1935.

12. Suntem în strânsă legătură şi colaborare cu revista „*Şcoala Basarabeană*".

13. Am elaborat o Călăuză a Căminelor şi Caselor de Cetire ale „*Astrei*" Judeţului Lăpuşna, pe care am trimis-o tuturor Căminelor şi Caselor de Cetire.

Farmacist, **Diaconescu.**
Preşedintele Astrei Lăpuşna

Şcoala primară de aplicaţie
de pe lângă şc. normală
de fete
„FL. NIŢA"
CHIŞINĂU
Clasa VI-a

Propunător:
Ciurea Iuliana
învăţătoare
15 | V | 935

Lecţie model.

Obiectul: Istoria

Subiectul: *Lecţia de ascultat: „Revoluţia franceză".*
Lecţia de predat: „Napoleon I".

Material didactic: 1. Harta Europei. Portretul lui Napoleon I. 3. Tablouri istorice cu luptele mai principale ale lui Napoleon

Lecţia de ascultat

ASCULTAREA: Pe vremea când în Ardeal se potolea răscoala lui Horia, Cloşca şi Crişan, ce se întâmplă în Franţa?— Ce anume cerea poporul răsculat? Ce se întâmplă însă cu cei ce cereau dreptate? Ce era pe acea vreme Bastilia? Din această cauză cum erau văzuţi de popor regele, nobilii şi preoţii?

Ce incident s'a întâmplat în luna Iunie 1789, în camera franceză? Ce măsuri a luat atunci regele Ludovic al XVI-lea? Această măsură de a strânge oştile în jurul Parisului pe cine a rezoltat? Cine era în capul poporului? Cine era Mirabean şi ce fel de om era? Care a fost semnalul revoluţiei? In ce zi a fost dărâmată Bastilia şi cum a fost proclamată această zi?. Ce întocmiră deputaţii şi ce prevedea această constituţie? Ce anume cerea mai mult poporul revoluţio-

nar? (libertate, egalitate şi frăţie) — Care fu sfârşitul regelui Ludovic al XVI-lea?. In urma condamnării la moarte a lui Ludovic ce fu declarată Franţa? La început de cine era condusă republica? Ce se petrecu în ţară în timpul cât fu condusă de comitetul „mântuirii publice"? Când lumea văzu prăpădul, prin cine înlocui pe membrii comitetului şi pe Robespierre?.

In timpul celor cinci dictatori cine începu să se îngrijoreze de întinderea revoluţiei în Franţa?

Lecţia de predat

PREGĂTIREA: Ce făcură Englezii, Germanii, Austriacii şi Italenii? Francezii, văzându-se atăcaţi, ce făcură? Cine fu acel care bătu pe toţi duşmanii Franţei în anul 1789?

ANUNŢAREA: Vom învăţa despre Napoleon I, Bonaparte. (Se scrie pe tablă).

PREDAREA: a) Povestirea propunătorului. Napoleon I s'a născut în oraşul Ajaccio din insula Corsica (se arată pe hartă) la anul 1769 (se scrie pe tablă: născut 1769) dintr'o familie italiană: Bonaparte. Copilăria, greoaie, dar foarte muncitoare şi cu înclinaţiuni spre matematici şi jocuri războinice. Viaţa în şcoala militară din Paris şi destoinicia lui ca ofiţer şi ca om. La vârsta de 16 ani ajunge locotenent de artilerie. Bate pe Engleji la Tulon (arată pe hartă) şi arată atâta deşteptăciune şi atâta vitejie, încât goni pe duşmani şi uimi pe conducătorii Franţei. După multe alte victorii şi numai când avea 24 ani, ajunse general. Armatele conduse de Napoleon bat toate popoarele cu care dau piept, astfel că străbate cucerind: Italia, Egiptul, Asia Mică şi Spania (tot timpul se arată la hartă). Insufleţit poporul francez îl proclamă împărat la anul 1804 având numai 35 ani. Ca împărat duce lupte mari şi grele cu mai toate popoarele mari ale Europei, dar pe toate le doboară.

In cele din urmă e biruit de Englezi uniţi cu Germanii; se predă Englezilor (1815) care îl exilară în insula Santa Elena din Oceanul Atlantic (arată pe hartă) unde muri la 5 Mai 1821. Peste 20 ani dela moarte, în 1841 corpul său fu adus la Paris şi depus la marele palat al „Invalizilor", unde mormântul său se vede şi astăzi.

b) Reproducerea prin întrebări: Unde şi la ce au s'a născut Napoleon? De ce neam era? Cum era el ca copil? Unde s'a dus după ce a terminat şcoala primară? Cum era ca ofiţer? Care era starea de lucruri a Franţei? Cine pusese ochii s'o cucerească? De ce îi bate Napoleon pe Englezi? Pe cine mai învinge el? De cine începe să fie iubit? Ce ajunge el? Ca general şi apoi ca împărat ce ţări mai cucereşte? Ce fac Englezii cu el când îl biruesc? Cum moare el? Ce înţelegi prin exil? Unde este înmormântat acum?

c) Reproducere liberă. Să povestească cineva viaţa lui Napoleon I Banoparte.

ASOCIEREA: Ce fel de fire era Napoleon în copilărie? Prin muncă şi înţelepciune, mai târziu şi în timp aşa de scurt, ce ajunge el?

GENERALIZAREA: „Napoleon I, împăratul Franţei, prin muncă şi înţelepciune ajunge să cucerească mai toate ţările mari ale Europei".

APLICAREA: a) Prin faptele vitejeşti descrise, din viaţa lui Napoleon, cum vi-l închipuiţi voi ca militar?

b) Să ştiţi că Napoleon I este socotit ca cel mai viteaz şi mai tare ostaş al lumii întregi şi faptele lui sunt cunoscute de toate popoarele.

c) Se reaminteşte că Napoleon I, s'a interesat de ţara noastră înainte de a ne cuceri Ruşii Basarabia, trimiţând sultanului Turciei o scrisoare, dar fiind vândută Ruşilor şi şi Turcii neştiind că Napoleon I se interesează de noi, au cedat Basarabia.

d) Se face lectură din bucata „Napoleon" de I. Simionescu: „Oameni aleşi" pag. 206 şi se concentează.

RECENZII.

Cărţi:

Realizări şi tendinţe în şcoala Americană contemporană.

de Gheorghe Comieescu

Iaşi. Institutul de arte grafice „Brawo" 1935

Lucrarea recent apărută a D-lui Doctor Comicescu aduce o nouă contribuţie învăţământului, fiind de un real folos pentru pedagogia românească. Autorul tratează problema învăţământului american cu un lux de amănunte, scoţând în evidenţă părţile bune ale învăţământului american, din care se poate vedea originalitatea şi tăria unui sistem de educaţie. Dă o întreagă serie de sugestii şi realizări, ce s'ar putea face şi la noi.

Viaţa în America prezintă sub toate formele un puternic caracter localist; Comunităţile locale au impus şsoalei idealurile maselor populare, după nevoile democraţiei. Comunitatea locală nu-şi pune idealuri îndepărtate, ea are în vedere trebuinţele ei imediate şi de aceia cere şcoalei să se ocupe de acele funcţiuni care asigură comunităţii viaţa mai uşoară. Şcoala de stat — şcoala europeană — este mai intelectualistă, nu ţine seamă de trebuinţele variabile dela o comunitate la alta, şcoala americană, este o şcoală practică, realistă.

Caracterul esenţial al educaţiei unui popor nu poate fi înţeles fără o prealabilă cunoaştere a tuturor condiţiilor care au determinat desvoltarea acestui popor. Factorii cari explică diferenţa de educaţie dela un popor la altul, îi găseşte autorul în: Rasă, evoluţia istorică, filosofia vieţii şi în influenţe din afară. Din analiza acestor factori, autorul justifică caracterul educaţiei americane, concretizat în formula „egalitate în oportuneitate a copilului".

Pe terenul educaţiei, ideia care stă la bază oricărui concept pedagogic este ideia democratică. În concepţia americană şcoala este a masei, iar efectele şcoalei se judecă după cum progresează masa şi nu după cum progresează fiecare în particular.

Şcoala americană lucrează pentru echivalarea indivizilor în rang pe un teren cât mai ridicat spre deosebire de şcoala europeană, care lucrează pentru diferecţierea dintre indivizi. O consecinţă a ideiei democratice este localismul şcolar snb toate formele. Şcoala este a comunităţii, pentru promovarea intereselor ei locale. Copilul este privit ca factorul cel mai de seamă a educaţiei. Programa şcoalei americane duce respectul individualităţii copilului până la ultimile lui consecinţe. Experimentul psihologic a luat o dezvoltare extraordinară, ceia ce a dat naştere la o funcţie nouă, a psihologului şcolar mai necesar de cum ar fi medicul şcolar la noi.

Învăţământul elementar. Educaţia preşcolară.

In America copilul poate primi educaţia chiar fiind în faşă. Pentru aceia s'au creat aşa zisele *„şcoli de nursiere"*. Educaţia începe dela un an şi jumătate şi ţine până la cinci ani. Aici se formează primele deprinderi şi se asigură copilului o desvoltare normală. Vin apoi grădinele de copii.

Tipurile de şcoli primare din America.

a) Tipul şcolei convenţionale. Scopul educaţiei în aceste şcoli este să pregătească pe copil pentru viaţa de adult

b) Şcolile progresive. Concepţia pedagogică pe care se bazează aceste şcoli este că educaţia se confundă cu viaţa, se orientează după cercurile de interes ale copilului.

c) Şcolile rurale cu unul sau do învăţători.

d) Şcolile consolidate şi şcolile urbane.

Mai sunt apoi alte tipuri de şcoli cari caută sa realizeze în diferite moduri individualizarea învăţământului.

In cap. IV şi V autorul tratează învăţământul secundar şi superior. In cap. VI se tratează caracterele specifice ale învăţământului american. Raportul dintre educator şi elev, individualizarea învăţământului.

Invăţământul ocazional, o inovaţie care lipseşte în şcoala noastră. Şcoala americană adaptează învăţământul la ori ce situaţie, exploatând tot ceia ce-i pasionează pe copii, fie chiar evenimentele zilnice.

Problema corpului didactic. Invăţătorii se pregătesc în şcoli normale şi colegii speciale. Pregătirca lor se continuă şi după terminarea şcolei normale prin cursuri de vară foarte bine organizate, conferinţe speciale, muzee artistice, ştiinţifice, etc. Activitatea învăţământului american este grea şi plină de răspundere. Invăţătorii lucrează pe baza principiului individualizării, de aceia sunt răspunzători pentru fiecare copil în parte. Fiind plătit de comunitate, fiecare părinte îl face răspunzător pentru copilul său.

Majoritatea învăţătorilor sunt femei şi lucrează cinci zile pe săptămână, ultima zi fiind pentru diferite ocupaţii libere. Salarizarea învăţătorilor variază dela o comunitate la alta. După ce tratează problema corpului didactic secundar şi superior în cap. X, autorul dă o serie de figuri proeminente în determinarea sistemului educativ american.

In concluzie se arată specificul învăţământului american şi sugestii pentru învăţământul românesc.

Lectura acestui studiu este indispensabilă pentru oricine iubeşte problemele de cultură, o recomand călduros colegilor. Pentru autor trebue să avem cuvinte de admiraţie şi mulţumire pentru monumentela-i operă ce ne-a dat-o.

Nicolae Blagoi.

SPICUIRI DIN REVISTE

1. **Şcoala Vremii,** revistă pedagog. a înv. din Arad, No. 3 pe Martie 1935, cuprinde articole, amai deseamă, *Educaţia Noţională* în şcoala primară de G. Moţiu, prin care conchide că Şcoala românească trebue să realizeze educ. naţională, pe care trebue s'o facă învăţătorul român. Prin ea vom transforma România de azi, „într'o fermecătoare oază latină'n Răsărit". Gândirea copilului de Ion Blăgăilă articol de note, observaţiuni, anchete şi experimente pedagogice etc.

2. **Ogorul şcoalei,** revista înv. din Turda, No. 6, Aprilie 1935, se prezintă cu articole bine construite, dintre cari remarcăm: Neamul românesc ca unitate etnică, de Hassu Longin, prin care caută să răstoarne neadevărurile istorice emise de Hunfavi Pavel, Reti, Röster şi Schulzer şi ale lui Salyom Fekete Francise, cum că românii s'au furişat în Transilvania pe nesimţite după pustiirile Cumanilor şi Pecenegilor, a Tătarilor, nici decum că suntem adevăraţi urmaşi ai vechilor Romani şi

Daci. Personalitatea învăţătorului de Maria Baciu, prin care afirmă *conştiinţa* şi conştiinţiozitatea chemării înv., lucruri ce sunt puţin cunoscute şi recunoscute, terminând cu dictonul „Fiecare om preţueşte atât cât valoare îşi dă el însuşi" Poezia „Imnul învăţătorilor" de G. Popovici, este închinată dascălilor ce mereu strigă: „Veniţi! lumină tuturor să dăm — lumină". Mai cuprinde folclor şi insemnări despre Toma Masaryk.

3. **Amicul şcoalei** — revistă pedagog. cult. soc. a Rev. şc. Cluj, No. 6, Aprilie 1935, cu articole de actualitate ca „Fişa individuală, aplicabilă sau nu în şcoala rurală" de Nic. D. Marin cu concluzia că la şcolile rurale nu poate fi total complectată fişa din motivele: sunt înv. ce conduc 7 clase, medicii de circ. sunt streini de instr. pedologice etc. Pedagogie şi Politică de I. Chittă, Imbrăcămintea învăţătoare de M. Chirali-Marin, cu judicioase observaţiuni în legătură cu obiceiurile strămoşeşti. Restul partea oficiala a Rev. şc.

4. **Căminul şcoalei** — a Asoc. înv. Covurlui, No. 3—4 Martie—Aprilie 1935, cu art. ce evocă amintirea lui Nicolai Longinescu, profesor şi îndrumător al învăţăt. Informaţiuni, ştiri, recenzii etc

5. **Revista şcolii** — org. Asoc. înv. Botoşani, No. 3, Martie 1935, cu un sumar destul de bogat, cuprinzând articole din diferite domenii. „Aceeaşi Golgotă" de D. Abrudeanu. „La moartea lui Vasile Cluci", de Gh. Mihalciuc. „Ultimul salut". Dormi în pace, articole închinate de colegi celui ce a fost Vasile Cluci.

6. **Solidaritatea** — org. Asoc. înv. Soroca, No. 3—4, Martie—Aprilie 1935, revistă din cari desprindem articole; Structura Universului de P. Gegiu. Timpul e ban de Eug. Jitarciuc. Educaţia simţurilor la grădina de copii de Maria Rusnac. Deprinderile, de Gh. Anghelescu. sunt bine scrise şi documentate Mai cuprinde Actualităţi, Corespondenţe Pag corporativă.

7. **Revista Asoc. Inv. Bălţi** — No. 3, Martie 1935. Cu un cuprins foarte bogat. Articole închinate lui Horia, Cloşca şi Crişan de Dir. şc. Normale Gh. N. Cârţu 150 ani şi Un veac şi jumătate dela moartea celor trei martiri ardeleni, de I. Mreja. Apoi Rolul femeiei in educaţie de Natalia Neguleanu. Cooperativa învăţătorilor, de E Tăslăoanu, etc. Ecouri, Cronică lit., Recenzii.

8. **Învăţătorimea vasluiană** — revistă, No. 3, Martie 1935, Anul I. Materia împărţită în trei capitole:

I. Şcolare cu art. Educatorii de odinioară, de I. Mitru. Învăţământ şi educaţie, de D. Cotoranu. Şcoala şi regionalismul etc.

II. Literare: Învăţătorul, Un glas dela Nistru, Eminescu poét pesimist, Trei martiri ai neamului, etc.

III. Profesionale — Asociaţia. Banca. Revista este bine scrisă şi ingrijită.

9. **Viaţa Basarabiei** — No. 4, Aprilie 1935, Revistă literară din Basarabia, apare sub auspicile Asoc. cult. „Cuvânt Moldovenesc" Director Pan. Halippa. Cu art. scrise de Pan Halippa, Cezar Petrescu, Vladimir M. Neaga, Elena Vasiliu-Hasnaş, Gh. V. Madan, număr destul de bogat cu 80 pagini.

10. **Luminătorul** — revistă pentru învăţământ, No. 8, Aprilie 1935 Anul I, cuprinde I. Doctrină şcolară şi culturală cu art. Noua programă analitică a învăţ. primar, de C. I. Scorţeanu şi Corectura lucrărilor scrise de A. B. C. II. Tribună, III. Literatură, IV. Cărţi şi reviste.

11. **Isvorăşul** — No. 3, Martie 1935. Singura revistă de muzică în ţara rom. cuprinde, muzica, artă naţională, folclor şi Teatru sătesc, apare la T. Severin, Bistriţa, Mehedinţi.

Ioan N. Chicu.

Buletinul Asociaţiei.

Adunarea Generală a asociaţiei învăţătorilor din jud. Lapuşna.

In ziua de 5 Mai a. c a avut loc în sala şcoalei de Educaţie Cooperatistă adunarea generală extraordinară a asociaţiei învăţătorilor din judeţul Lăpuşna.

Pe lângă un mare număr de învăţători din judeţ şi oraş au luat parte şi d-nii: D. V Ţoni, preşedintele asociaţiei învăţătorilor din întreaga ţară, inspector şcolar şef I. Macovei, profesor L. Boga, revizorul şcolar I. Iacob, D-l deputat T. Iacobescu şi alţii.

Şedinţa este deschisă la orele 11 a. m.

D-l deputat Arhip, preşedintele asociaţiei învăţătorilor din jud. Lăpuşna, rosteşte cuvântul de deschidere, arătând că asociaţia a organizat un ciclu de conferinţe, în cadrul cărora a fost invitat şi d-l D V. Ţoni, să-şi desvolte prelegerea sa asupra „Rolului învăţătorilor în legătură cu câteva probleme de actualitate". Printre altele arată că d-l Ţoni a depus o muncă energică şi continuă pentru ridicarea învăţătorimei şi apărarea drepturilor ei. La urmă urează bun venit în mijlocul învăţătorimei din jud. Lăpuşna, d-lui D. V. Ţoni, exprimându-şi marea bucurie de a-l vedea în localitate.

D-l D. V. Ţoni — mulţumeşte pentru primirea căldurossă ce i s'a făcut. D-sa se exprimă că în activitatea pe care o desfăşoară nu poate uita Basarabia, pe care a vizitat-o ori de câte ori a avut prilejul.

N'am să ţin propriu zis o conferinţă, îşi începe prelegerea d-l Ţoni, ci numai am să vorbesc asupra a două probleme de actualitate a învăţătorilor în strânsă legătură cu aşezarea noastră de stat.

Fiecare epocă ca şi a noastră e dominată de anumite idei, păreri, curente sau credinţe.

In epoca noastră se ciocnesc idei şi curente extreme.

Unii ar dori să se prăbuşească organizarea de stat aşa cum e, ca să răsară în locu-i alta nouă; alţii caută să readucă starea de lucruri de acum câteva sute de ani.

De aci dezorientare. Dar, faţă de această situaţie sunt oa-

meni cărora nu le e îngăduit să rămână nepăsători, cari trebue să ia o atitudine, şi aceştia suni învăţătorii.

Corpul învăţătorilor nu poate rămâie fără atitudine, faţă de anumite probleme actuale din viaţă.

Rolul nostru e de a fi formatorii ómenirei, trebue să avem deci punctul nostru de vedere clar, precis şi hotărît.

Problema politică e în strânsă legătură cu viaţa tuturor popoarelor. Politica e lupta pentru anumite idei, cari, aduse la îndeplinire, ar realiza anumite îmbunătăţiri.

Învăţătorii trebue să activeze în lupta politică, să aibă o atitudine faţă de această manifestare a ţării, sau nu ?

La noi este un curent ca învăţătorii să rămână cu totul departe de politica ţării. Opinia aceasta îşi face din ce în ce mai mult loc. Unii susţin aceasta sincer şi de bună credinţă; cea mai mare parte însă o spun din motive de ordin personal, fiind din alte grupuri sociale şi pătrunşi de invidie asupra ascendenţei învăţătorilor în viaţa publică a ţării. Exemplul acestora sunt avocaţii.

Aceştia sunt susţinuţi în Cameră, în rândurile guvernanţilor, a miniştrilor de eri şi de azi.

Pentru ce, însă ?

Argumentele aduse sunt că : învăţătorii trebue să rămână deasupra frământărilor politice, cari aduc destrămări şi pot coborî prestigiul şi demnitatea lor.

Că învăţătorii, făcând politică, îşi neglijează şcoala.

Că învăţătorul trebue să provovăduiască iubirea şi înţelegerea în sat—iar nu să aducă desbinarea şi ura.

Noi însă trebue să răspundem : învăţătorul trebue să facă politică.

Principial, învăţătorii nu pot rămâne neutrali faţă de politica ţării, faţă de viaţa ţării.

Prin sufragiul universal, au fost chemate la viaţa publică milioane de ţărani, cum dar se poate ca conducătorii lor firesti, cari sunt învăţătorii, să fie lipsiţi de acest drept.

Cine însă poate să-i reprezinte pe aceşti ţărani, dacă nu învăţătorii.

Ori câte încercări s'ar face, învăţătorii nu vor putea fi scoşi din viaţa politică.

Învăţătorii trebue să facă politică, nu politicianism. Politica ce o face un învăţător trebue să fie cinstită, politica unei credinţe, a unor idei.

Învăţătorii trebue să fie educatorii civici, pildă de civism, să fie adevăraţi propovăduitori.

Este politica culturii aceea pe care trebue s'o facă învăţătorul. Aceasta este o problemă capitală pentru ridicare sufletului românesc. Poate în puţine state s'a neglijat aceasta ca la noi. Orice partid, orice guvern trebue să-şi pună în programul său şi un punct de vedere cultural.

Dar învăţătorii trebue să facă şi politică profesională. Fiecare învăţător trebue să muncească pentru ridicarea şcolii şi a corpului didactic, căci atunci vom face mai mare bine ţării. Progresul statului nu depinde decât de progresul şcolii. Avem exemple de acestea în alte ţări: Turcia, Suedia, Danemarca, Elveţia, etc.

Trebue să armonizăm interesele noastre individuale şi de corp cu interesele ţării, să nu luptăm împotriva statului şi pentru prăbuşirea lui.

Deaceea am renunţat la ideea sindicalismului, care e mai periculoasă ca socialismul.

Am spus deschis întotdeauna toată suferinţa şi nedreptatea noastră, dar n'am pierdut nici odată din vedere interesele de stat. Deaceea suntem stimaţi şi apreciaţi chiar de Insuşi Suveranul, care ne-a dat cuvântul că va lua parte la primul congres ce-l vom avea.

Umanitariştii, pacifiştii, internaţionaliştii susţin că nu există patrie, că nu trebuesc hotare între state.

Alţii susţin că deasupra umanităţii stă naţiunea, e rasa (Germania). Unii şovinişti susţin chiar că şi Dumnezeu e de neamul lor (Ungurii). Aceste utopii şi absurdităţi nu trebue să prindă în sânul învăţătorimii noastre.

Noi trebue să fim patrioţi, dar naţionalismul nostru trebue să fie luminat.

Învăţătorul nu trebue să cadă în ghiarele umanitarismului. E dureros ceeace se petrece în Franţa, unde învăţătorii sunt pătrunşi de umanitarism primejdios. Patria este însă o realitate, care nu se poate uita, instinctul pentru patrie este înăscut.

Învăţătorul român nu poate admite nici şovinismul apostol al urei el nu va fi niciodată.

Şcoala noastră trebue să fie şcoala Patriei, prin care să ajungem la umanitate.

Noi trebue să dăm cunoştinţe copiilor despre neamul nostru, despre ceeace are mai frumos şi bun, etc.

Trebue să le dăm înţelegerea virtuţilor noastre, tradiţiilor noastre, în special cea religioasă, gloria trecutului nostru.

Dacă suntem într'adevăr naţionalişti, să muncim pentru ridicarea poporului dela sate, să-l îndrumăm şi să-l cultivăm.

Mai presus de toate însă, ideea naţională este în legătură cu ideea dinastiei.

Nu se poate să vorbim de patrie, fără fără să ne gândim la dinastie. Pentru aceasta avem un Rege cărturar, care munceşte neîntrerupt şi are toată dragostea pentru şcoală.

Fără să cădem într'o extremă sau alta, vom fi pe calea cea bună. Făcând aşa, vom fi servit nu numai ţara noastră, ci şi umanitatea, suntem ostaşi ai omenirei şi vom bine-merita dela omenirea întreagă, — încheie oratorul.

D-l *Arhip*, preşedintele asociaţiei, face o scurtă dare de seamă asupra activităţii asociaţiei.

Arată progresele băncii „Spiru Haret", înfiinţându-se din iniţiativa Asociaţiei şi o librărie cooperativă, apoi cursuri pentru perfecţionarea învăţătorilor din oraş, etc.

Toată această activitate, spune d-sa, a fost viu stimulată de concursul larg al autorităţilor şcolare, precum şi concursul neprecupeţit al presei.

Propune apoi ca d. D. V. Ţoni să prezideze desbaterile.

Intrându-se în ordinea de zi, d. Bălan cere intervetirea acesteia, spre a se pune întâi în discuţiune chestiunea căminului asociaţiei.

După ce adunarea aprobă, d. Arhip dă lămuriri în această chestiune, arătând că hotărîrea a fost luată la şedinţa adunării generale din 4 Ianuarie, când s'a stabilit să se reţină 2 la sută din salariul învăţătorilor pentru sporirea fondului, în vederea procurării caminului cât mai curând.

Iea cuvântul în această chestiune d-l Harea, care protestează. D-nii: Albu, Balmuş, Bălan, Plămădeală, L. T. Boga, Ermurachi susţin să se menţină procentajul de reţineri fixat la 4 Ianuarie.

D-l Ţoni face un călduros apel, îndemnând pe învăţători să treacă la înfăptuiri şi să nu se precupeţească pentru opera pe care au început-o.

Adunarea aprobă menţinerea procentului de 2 la sută pentru reţineri, cu amendamentul propus de d. Bălan, ca învăţătorii săraci cari n'au posibilitate, să li se aprobe, pe baza unei cereri, reţineri mai mici pe termen mai lung.

D-l Ion Cioabă, face un raport asupra „Controlului în învăţământul primar".

D-sa arată că şcoala are multe lipsuri, provenite din lipsa de localuri, că nu sunt prevăzute de minister sume suficiente pentru întreţinerea posturilor, că la numiri nu se face o alegere dreaptă a corpului didactic, după vechime şi clasificaţie.

Deasemeni se recompensează adeseori învăţătorii numai pentru merite electorale, iar personalul de control se numeşte potrivit intereselor de club.

Amestecul politicei în treburile învăţământului a avut drept urmare scăderea prestigiului şcoalei.

De aceea se cere ca organele de îndrumare şi control din învăţământul primar să se recruteze nu pe bază de merite electorale, ci prin concurs, dintre învăţătorii cei mai apţi.

Concursul trebue să oglindească o activitate intensă pe terenul şcolar şi extra-şcolar.

Candidaţii trebue să întrunească anumite condiţiuni şi anume: să aibă un trecut nepătat, să fie colaboratori la reviste didactice, sau să aibă scrieri în domeniul pedagogic.

La concursul pentru subrevizori să fie admişi numai învăţ. de gr. I., revizorii să fie recrutaţi dintre subrevizori şi inspectorii primari dintre revizori.

Deasemenea, ministerul instrucţiunei publice să controleze îndeaproape nu numai activitatea învăţătorilor, ci şi a organelor de control, cari abuzează uneori în dauna învăţătorilor.

Se trece la raportul d-lui *Voiciulis*, despre „Salarizarea corpului didactic primar".

D-sa arată starea de mizerie a unei categorii de învăţători, cerând să se fixeze la 3.000 lei salariul pentru învăţătorii începători.

De asemenea pensionarea să fie făcuiă la 30 ani de serviciu, în loc de 35

Să se facă o salarizare uniformă a învăţătorilor, indiferent dacă sunt dela ţară sau oraş, potrivit gradelor şi gradaţiilor.

Totodată să se socoată dublu pentru pensionare anii făcuţi în războiu de învăţătorii din provinciile alipite ca şi cei din Vechiul Regat.

Plata salariilor să se facă regulat.

Epuizându-se ordinea de zi, şedinţa a fost ridicată la ora 6.

Nr. crt	DEDUMIREA CONTURILOR	Bilanţ la 31 Dec. 1934 ACTIV Lei	B.	Bilanţ la 31 Dec. 1934 PASIV Lei	B.	SUME DEBITOARE Lei	B.	SUME CREDITOARE Lei	B.	SOLDURI DEBITOARE Lei	B.	SOLDURI CREDITOARE Lei	B.
1	Ct. Casa	282827	—	—	—	2424387	—	2430280	—	24107	—	—	—
2	„ Capital social	—	—	895283	—	—	—	1121129	—	—	—	1121129	—
3	„ Taxa de inscriere	—	—	—	—	—	—	920	—	—	—	920	—
4	„ Imprumuturi	1332972	—	—	—	2856572	—	1025969	—	1830603	—	—	—
5	„ Dep. spre fructificare	—	—	390617	—	89500	—	735016	—	—	—	645516	—
6	„ Efecte de ptată	—	—	160000	—	—	—	160000	—	—	—	160000	—
7	„ Dob. la Ef. plată	4293	—	—	—	4293	—	—	—	4293	—	—	—
8	„ Mobilier	18530	—	—	—	22030	—	—	—	22030	—	—	—
9	„ Salarii	—	—	—	—	25200	—	—	—	25200	—	—	—
10	„ Cheltueli generale	—	—	—	—	3246	—	—	—	3246	—	—	—
1	„ Imprimate	—	—	—	—	2921	—	10772	—	—	—	7851	—
2	„ Dobânzi datorate	1846	—	—	—	1846	—	1472	—	374	—	—	—
3	„ Dob. şi benef. div.	—	—	—	—	2825	—	140826	—	—	—	138001	—
4	„ Dobânzi reportate	—	—	68848	—	68848	—	73683	—	—	—	4835	—
5	„ Fond de rezervă	—	—	23280	—	—	—	27906	—	—	—	27906	—
6	„ Creanţe dubioase	11130	—	—	—	11130	—	2100	—	9030	—	—	—
7	„ Casa de ajut. recipr.	—	—	99144	—	23700	—	98700	—	—	—	75000	—
8	„ Fond mobilier	—	—	—	—	—	—	20585	—	—	—	20585	—
9	„ Fond cultural	—	—	5377	—	—	—	10003	—	—	—	10003	—
20	„ Fond imobil	—	—	—	—	—	—	81350	—	—	—	81350	—
1	„ Fonduri diverse	—	—	111094	—	2248	—	33775	—	—	—	31527	—
2	„ Debitori diverşi	12875	—	—	—	41475	—	1500	—	39975	—	—	—
3	„ Cap. Bancecoop.	—	—	—	—	12612	—	—	—	12612	—	—	—
4	„ Profit şi Pierdere	—	—	46266	—	46266	—	46266	—	—	—	—	—
5	„ Dep. la div. inst.	140923	—	—	—	838142	—	440000	—	398142	—	—	—
6	„ Diverşi creditori	—	—	41427	—	43563	—	111900	—	—	—	68337	—
7	„ Efecte publice	8800	—	—	—	8800	—	—	—	8800	—	—	—
8	„ Imprumut. convert.	7274	—	—	—	7274	—	—	—	7274	—	—	—
9	„ Reduc la împr. convert.	7274	—	—	—	7274	—	—	—	7274	—	—	—
30	„ Participaţiuni	12592	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		1841336	—	1841336	—	6574152	—	6574152	—	2392960	—	2392960	—

Preşedinte, **G. Bălan**

Contabil, **A. Zelenschi**

Poşta Redacţiei:

Articolele trimise spre publicare trebuiesc semnate cu numele propriu. Redacţia nu-şi asumă răspunderea celor cuprinse în nici un articol, aceasta căzând în sarcina autorilor.

Colaboratorii sunt rugaţi a scrie concis, siteţ şi pe o singură pagană. Articole — afară de cele de studii: psihologie, pedagogie, ştiinţifice, ori literare — trebuesc limitate şi trimise înainte de 5 ale fiecărei luni.

Administraţia revistei roagă pe d-nii abonaţi să comunice la timp orice schimbare de domiciliu, provenite din transferări, detaşări, concedii de studii, boală, etc.

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învăţători 80 lei
Preţul unui număr 10 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA LA SEDIUL ASOCIAŢIEI INVĂŢATORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA, STR. MAREŞAL PREZAN No. 29

CHIŞINĂU

D. Lisevici Elena

Invățătoare ~~Com.~~ Școala № 14 băieți

Județul Lăpușna

Of. poștal Loco

CHIȘINAU.
Tipografia „DREPTATEA" Chișinău (Pasaj)
1935